

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z GEOGRAFII W KLASACH V – VIII W SZKOLE PODSTAWOWEJ W SIENIAWIE IM. T. KOŚCIUSZKI

I. KLUCZOWE KOMPETENCJE W EDUKACJI GEOGRAFICZNEJ PODLEGAJĄCE OCENIE:

- czytanie map różnej treści, orientowanie się na mapach,
- wyjaśnianie prawidłowości występujących w cyklach astronomicznych i społecznych,
- umiejętność dokonywania planowych oraz systematycznych obserwacji,
- analiza i interpretacja wyników obserwacji i doświadczeń geograficznych,
- umiejętność odczytywania i wykorzystywania oraz sporządzania dokumentacji geograficznej (dane statystyczne, wykresy, diagramy, ryciny),
- zastosowanie informacji geograficznych w celu rozwiązywania zadań praktycznych i problemów życia codziennego,
- interpretacja, analiza i ocena poznanych związków przyczynowo - skutkowych (człowiek - przyroda - gospodarka),
- umiejętność dokonywania obliczeń (odległości, różnicy wysokości, średnich temperatur, amplitudy, spadku temperatury z wysokością, wysokości słońca w różnych szerokościach geograficznych, różnic czasowych),
- umiejętność posługiwania się słownictwem, terminologią i symboliką geograficzną,
- wartościowanie działalności człowieka w środowisku przyrodniczym,
- posługiwanie się pomocami dydaktycznymi (podręcznikiem, mapami, rocznikami statystycznymi, schematami i zestawieniami tabelarycznymi, diagramami itp.),
- przedstawienie i wyjaśnianie zdarzeń, zjawisk i procesów,
- Postawy: - systematyczność pracy ucznia, - przygotowanie się do zajęć lekcyjnych, - aktywność na lekcjach, - rozwój własnych zdolności i zainteresowań, - szacunek do środowiska przyrodniczego, - poczucie tożsamości, patriotyzmu i dumy z piękna ojczystej przyrody, - szacunek, zrozumienie i poszanowanie innych kultur

II. FORMY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ PODLEGAJĄCE OCENIE:

- wypowiedzi ustne (przynajmniej raz w semestrze),
- prace pisemne (kartkówki, sprawdziany, konturówki),
- aktywność na lekcjach,
- znajomość mapy Polski i świata,
- prace domowe,
- zeszyty ćwiczeń i zeszyty przedmiotowe,
- prace dodatkowe (referaty, prezentacje, opracowania projektów, plansze tematyczne, prace plastyczne, albumy),
- udział w konkursach na terenie szkoły i poza nią.

III. SPOSOBY OCENIANIA

1. Odpowiedź ustna:

- podlega ocenie na bieżąco, nie wymaga zapowiedzi,
- obejmuje materiał z trzech ostatnich tematów z uwzględnieniem podstawowych wiadomości z całego omawianego działu,
- jeden raz w semestrze można zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów, kartkówek, konturówek i lekcji powtórzeniowych).

2. Sprawdziany:

- przeprowadzane są po każdym zakończonym dziale, poprzedzone powtórzeniem i podsumowaniem wiadomości,
- są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, informacja o planowanym sprawdzianie jest wpisywana do dziennika lekcyjnego, uczniowie zapisują w zeszycie zakres sprawdzianych wiadomości i umiejętności,
- w przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie ma on obowiązek napisania go w terminach: - w przypadku jednodniowej nieobecności – podczas następnej lekcji - w przypadku nieobecności nie przekraczającej tygodnia – do 7 dni po powrocie do szkoły - przy dłuższych nieobecnościach – do 14 dni,
- sprawdziany oceniane są punktowo według następujących kryteriów: 0 – 29% - niedostateczny, 30% - 49% - dopuszczający, 50% - 69% - dostateczny, 70% - 89% - dobry, 90% - 99% - bardzo dobry, 100% - celujący,
- oceny ze sprawdzianów mają najistotniejszy wpływ na ocenę półroczną i roczną,
- prac pisemnych nie wydaje się rodzicom do domu oraz nie wykonuje się ich kopii. Mogą się z nimi zapoznać podczas indywidualnych konsultacji z nauczycielem lub w trakcie zebrań.

3. Kartkówki:

- obejmują materiał nie większy niż trzy ostatnie tematy, nie muszą być zapowiadane, trwają maksymalnie do 15 min.,

- są oceniane według następującej skali punktowej: 0 – 29% - niedostateczny, 30% - 49% - dopuszczający, 50% - 69% - dostateczny, 70% - 89% - dobry, 90% - 100% - bardzo dobry,
- jeśli uczeń opuścił kartkówkę z przyczyn losowych, powinien ją napisać w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły lub w terminie ustalonym z nauczycielem. Brak wypełnienia tego obowiązku skutkuje oceną niedostateczną,

4. Konturówki:

- samodzielna praca ucznia na lekcji (10-15 min) obejmująca znajomość mapy świata, kontynentów, Polski,
- konturówka jest zapowiedziana,
- jeśli uczeń opuścił konturówkę z przyczyn losowych, powinien ją napisać w ciągu tygodnia. Brak wypełnienia tego obowiązku skutkuje oceną niedostateczną. Uczeń nie uczestniczący w zajęciach dłużej niż 2 tygodnie ustala indywidualnie termin napisania konturówki z nauczycielem,
- sprawdzone i ocenione konturówki są oddawane uczniowi, który wkleja je do zeszytu przedmiotowego.

5. Aktywność na lekcjach:

- oceniana jest praca na lekcjach indywidualna i w zespołach grupowych jak: zaangażowanie, umiejętność komunikowania się i współpracy w zespole, korzystanie z różnych źródeł informacji, efektywność pracy, podstawowe umiejętności praktyczne, jak: czytanie mapy, interpretacja rysunku, orientacja w terenie – położenie, kierunki, dokonywanie podstawowych obliczeń stosowanych w geografii; czytanie i graficzna interpretacja danych liczbowych,
- aktywność na lekcji oceniana jest za pomocą plusów, za 5 plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą,
- za brak pracy na lekcji, brak uwagi na lekcji uczeń może otrzymać „-”, trzy minusy (na jednej lekcji) odpowiadają ocenie niedostatecznej.

6. Prace domowe, zeszyt ćwiczeń, zeszyt przedmiotowy:

- uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego oraz zeszytu ćwiczeń,
- w przypadku nieobecności na lekcji uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki,
- brak zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń odnotowywany jest w dzienniku zapisem „bz” lub „bc”, trzykrotny wpis oznacza ocenę niedostateczną,
- po każdym zakończonym dziale uczeń ma obowiązek zrobić zadanie podsumowujące, które jest oceniane według skali punktowej, takiej samej, jak na kartkówkach,
- brak zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń, w którym było do zrobienia zadanie domowe podsumowujące jest równoznaczny z brakiem zadania domowego i skutkuje oceną niedostateczną. Raz w semestrze uczeń może zgłosić brak zadania domowego, jednak należy je przynieść na następną lekcję, ocenione prace domowe nie podlegają poprawie,
- nie wszystkie zadania w zeszycie ćwiczeń podlegają ocenie, mogą być oceniane za pomocą plusów (5+ to ocena bardzo dobra). Za brakujące zadania w zeszycie ćwiczeń (oprócz zadań podsumowujących) wpisywane są minusy, 5 minusów to ocena niedostateczna.

7. Prace dodatkowe:

- prace dodatkowe, jak: referaty, prezentacje, opracowania projektów, plansze tematyczne, prace plastyczne, albumy mogą być oceniane w skali ocen 1 – 6, w zależności od trudności postawionego zadania,
- za udział w konkursie przedmiotowym uczeń otrzymuje punkty dodatnie z zachowania, jeżeli uzyskał I, II lub III miejsce na konkursie szkolnym otrzymuje cząstkową ocenę celującą. W przypadku uzyskania tytułu laureata na szczeblu powiatowym, wojewódzkim lub krajowym uczeń otrzymuje ocenę celującą na półrocze lub koniec roku, ale tylko wtedy, gdy z pozostałych ocen wychodzi mu ocena bardzo dobra.

IV. ZASADY POPRAWY OCEN

- poprawiać można tylko oceny niedostateczne i dopuszczające, raz w semestrze można poprawić ocenę dostateczną, poprawy ocen są dobrowolne,
- oceny ze sprawdzianu można poprawić w ciągu 2 tygodni od daty jej wystawienia, po uzgodnieniu terminu z nauczycielem,
- oceny z kartkówki, konturówki, odpowiedzi ustnej można poprawić w ciągu tygodnia od daty ich wystawienia,
- ocenę niedostateczną, wynikającą z braku zadania domowego można poprawić przynosząc zadanie na następną lekcję,
- oceny można poprawiać tylko raz z wyjątkiem uczniów posiadających orzeczenie o kształceniu specjalnym,
- uczniowi nie przysługuje prawo poprawy, kiedy pracę napisał w sposób niesamodzielny (tzn. korzystał z pomocy niedozwolonych na sprawdzianie),
- ocenę z poprawy wpisuje się do dziennika obok oceny poprzedniej,
- w przypadku odpisania zadania domowego uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy,
- na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych. Uzyskane stopnie w poszczególnych formach aktywności ucznia stanowią podstawę stopnia semestralnego. Przy wystawianiu oceny na koniec roku szkolnego uwzględnia się pracę i wyniki z całego roku szkolnego,

- w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce uniemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki – nauczyciel stosuje obniżenie wymagań jednak nie są one mniejsze niż opisane wymagania na ocenę dopuszczającą.

V. KRYTERIA I WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE

Ocena celująca – uczeń:

- spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami wykraczającymi poza program nauczania,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania korzystając z różnych źródeł, a ich efekty potrafi zaprezentować innym w konkretnej formie,
- jest aktywny i systematyczny
- uzyskał tytuł laureata lub finalisty wojewódzkiego konkursu przedmiotowego,
- osiąga sukcesy w różnych konkursach przedmiotowych szkolnych i pozaszkolnych.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami, poprawnie używa terminów geograficznych,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy
- podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie, jego wypowiedź jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym,
- samodzielnie dokonuje interpretacji treści mapy i innych materiałów źródłowych,
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- jest aktywny i systematyczny, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, zadania wykonuje w terminie, starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- bierze aktywny udział w przedsięwzięciach o charakterze środowiskowym,
- bierze aktywny udział w konkursach o treściach geograficznych.

Ocena dobra – uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności w zakresie pozwalającym na rozumienie większości relacji zachodzących w przestrzeni geograficznej,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, samodzielnie pracuje z podręcznikiem, atlasem i materiałami źródłowymi, wykonuje poprawnie obliczenia stosowane w geografii,
- opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie,
- w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym,
- potrafi wartościować działalność człowieka środowisku,
- aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania, bierze czynny udział w lekcji, zadania wykonuje w terminie a ewentualne braki uzupełnia.

Ocena dostateczna – uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową,
- posiada podstawową orientację na mapie i w przestrzeni geograficznej,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania i problemy (odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel, przetwarza proste dane na wykresy, wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii),
- poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej,
- wartościuje elementy działalności człowieka środowisku,
- rzadko bierze aktywny udział w lekcji, na zadane pytania odpowiada jako wyznaczony, nie zgłasza się do odpowiedzi.

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania,
- nie jest aktywny na lekcji i systematyczny, ale swoją postawą świadczy, że zależy mu na zdobyciu wiedzy.

Ocena niedostateczna – uczeń:

- nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności zawartych w wymaganiach podstawy programowej dla szkoły podstawowej – potrzebnych do kontynuowania nauki,
- nie potrafi rozwiązać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi korzystać z podstawowych źródeł informacji geograficznej tj. map ogólnogeograficznych i map tematycznych,

- wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki, nie wykonuje zadań domowych, jest bierny na lekcji, zeszyt prowadzi niestarannie, notatki pisze fragmentarycznie.

Opracowała – Katarzyna Bartuś